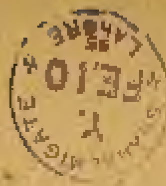

੧ ਓ ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿ ਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤੇ

ਖਾਲਸਾ ਅਖ਼ਬਾਰ ਲਾਹੌਰ

ਸੰ: ੪੨੬ ਨਾ: Weekly ਸਪਤਾਹਕ ਪਤ੍ਰ Paper ਸਾਕਾ ੨੧੯

THE KHALSA AKHBAR, LAHORE.

ਨੰ: ੪੧ No. 41 | ਮਘ ਦੀ ੨੮ ਸੰ: ੧੯੫੧ ਬਿ: ਫਰਵਰੀ ਦੀ ੮ ਸੰ: ੯੫ ਨੂੰ ਛਪਿਆ — Lahore, Friday the 8th February 1895. | ਜਿ: ੨ Vo. 2

ਲਾਹੌਰ ਦੀਆਂ ਖਬਰਾਂ

ਖਾਲਸਾ ਅਖਬਾਰ ਦੇ ਪਾਠਕ ਇਸ ਦਾ ਮੋਲ ਭੇਜਕੇ ਇਸ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨ।

ਮੇਲਾ ਬਸੰਤ ਦਾ ਹਕੀਕਤ ਰਾਇ ਦੀ ਸਮਾਧ ਪਰ ਲਗਾ ਭਾਈ ਗੁਪਾਲਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਸੁਵਰਗ ਵਾਸੀ ਦੀ ਛਬੀਲ ਪਿਆਸਿਆਂ ਦੀ ਪਿਆਸ ਬੁਝਾ ਰਹੀ ਸੀ॥

ਭਾਈ ਗੁਰਮੁਖਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਚੀਫ ਸਕਤ੍ਰੈ ਖਾਲਸਾ ਦੀਵਾਨ ਨੇ ਬਸੰਤ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਬੁੰਗਾ ਜਨਮਸਥਾਨ ਗੁਰੂ ਰਾਮ ਦਾਸ ਦੀ ਸਾਲਗਿਰਹ ਪਰ ਕੜਾਹ ਪ੍ਰਸਾਦ ਕੀਤਾ॥

ਇਸ ਬੁੰਗੇ ਦੀ ਨਉ ਬਸੰਤ ਦੇ ਦਿਨ ਹੀ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਰਖੀ ਸੀ ਅਤੇ ਓਸੇ ਦਿਨ ਆਕੇ ਸਭ ਤਯਾਰ ਹੋਇਆ॥

ਸਹੀਦ ਗੰਜ ਭਾਈ ਤਾਰੂਸਿੰਘ ਤੇ ਭਾਈ ਮਨੀਸਿੰਘ ਦੇ ਪੁਜਾਰੀ ਭਾਈ ਆਸਾਸਿੰਘ ਸੁਵਰਗ ਵਾਸੀ ਦੇ ਦੇਹ ਤਯਾਗ ਪਰ ਬਸੰਤ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਭੋਗ ਪਿਆ-ਜਿਸ ਵਿਚ ਧਰਮ ਸਾਲੀਆਂ ਗਰਦੁਆਰੀਆਂ ਅਤੇ ਬਿਹੰਗਮਾ ਨੂੰ ਕੁਜੇ ਅਤੇ ਮਾਇਆ ਅਰ ਗੰਥੀ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਪੁਸਤਕਾਂ ਤੇ ਰੁਪਏ ਅਰਦਾਸ ਕਰਾਏ।

ਭਾਈ ਮਈਆਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸੁਪਤਨੀ ਦੇ ਸੁਵਰਗਬਾਸ ਪਰ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀਦਾ ਭੋਗ ਪਿਆ ਜਿਸ ਵਿਚ ਪਾਠੀ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਪੁਸਤਕਾਂ ਅਤੇ ਰੁਪਏ ਅਰ ਹੋਰ ਧਰਮਸਾਲੀਆਂ ਗਰਦੁਆਰੀਆਂ ਤੇ ਬਿਹੰਗਮਾਂ ਨੂੰ ਮਾਇਆ ਅਰਦਾਸ ਕਰਾਈ॥

ਸੁਕਰਵਾਰ ਵੀਰਵਾਰ ਤਾਂ ਕੁਛ ਥੋੜੀ ੨ ਬਰਖਾ ਹੋਈ ਪਰੰਤੂ ਐਤਵਾਰ ਦਿਨ ਦੇ ਬਾਰਾਂ ਬਜੇ ਬਰਖਾ ਨੇ ਅਜੇਹੀ ਦਬ ਦਿਤੀ ਜੋ ਜਲ ਥਲ ਕਰ ਦਿਤਾ ਅਰ ਗੜਾ ਇਤਨਾ ਬਰਸਿਆ ਜੋ ਸਾਰੀ ਧਰਤੀ ਚਿਟੀ ਕਰ ਦਿਤੀ॥

ਡਰਪੋਕਸਿੰਘ ਛਪਕੇ ਤਿਆਰ ਹੋਗਿਆ ਅਤੇ ਮੋਲ ਉਸ ਦਾ -)। ਪੰਜ ਪੈਸੇ ਹੈ-ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਆਮਦਨ ਨਾਲ ਇਕ ਹੋਰ ਪੁਸਤਕ ਛਪ ਜਾਏਗੀ॥

ਸ੍ਰੀ ਹਜੂਰ ਮੁਲਕੀ ਲਾਟ ਨੇ ਹੁਕਮ ਦਿਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜਲਸੇ ਦੇ ਸਮੇਂ ਪਰ ਜੋ ਪਿੰਸਨਰ ਸਪਾਹੀ ਇਕਠੇ ਹੋਏ ਸਨ ਅਰ ਉਨਾ ਦਾ ਫੋਟੋ ਉਤਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਸੋ ਉਨਾ ਨੂੰ ਇਕ ੨ ਤਸਵੀਰ ਯਾਦਗਾਰ ਲਈ ਭੇਜੀ ਜਾਏ॥

ਜੋ ਚੌਦਾਂ ਜੁਆਰੀਏ ਮਿਸਟਰ ਟਾਮਸਨ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਕੁਝ ਦਿਨ ਹੋਏ ਪਕੜੇ ਸਨ ਉਨਾ ਵਿਚੋਂ ਪੰਜ ਬਰੀ ਹੋਏ ਅਤੇ ਨੌਂ ਨੂੰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਹੋਇਆ॥

ਸੁਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਕ ਬਜਾਰੀ ਇਸਤ੍ਰੀ ਗੁਮ ਹੋਗਈ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਅਜੇ ਤਕ ਕੋਈ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲਗਾ ਜੋ ਕਿਧਰ ਗਈ ਤੇ ਕਯਾ ਹੋਈ॥

ਜਿਲਾ ਲਾਹੌਰਦੇ ਚੁੰਗ ਨਾਮੇ ਨਗਰਦੇ ਥਾਨੇ ਦਾ ਇਕ ਉਮਰ ਦੀਨ ਨਾਮੇ ਸਾਰਜੰਟ ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਮੁਅਤਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਇਕ ਗਰਭ ਵਤੀ ਇਸਤ੍ਰੀ ਦੇ ਪੇਟ੍ਰ ਵਿਚ ਲਤ ਮਾਰੀ ਸੀ ਜਿਸ ਪਰ ਉਸ ਦਾ ਗਰਭ ਪਾਤ ਹੋਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਦੋ ਖੂਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਕੰਮ ਹੈ॥

ਸ੍ਰੀ ਹਜੂਰ ਲਾਟ ਸਾਹਿਬ ਪੰਜਾਬ ਨੇ ਬਟਾਲੇ ਦਾ ਮਿਸ਼ਨ ਸਕੂਲ ਦੇਖਣਾ ਅਤੇ ਨਾਲੇ ਹਸਤ੍ਰਪਤਾਲ ਦੇਖਣਾ ਜਿਸ ਪਰ ਅਤਯੰਤ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਏ ਫੇਰ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਜਾਂਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਧਾਰੀ ਵਾਲ ਦਾ ਕਾਰਖਾਨਾ ਦੇਖਣ ਜਿਸ ਨੂੰ ਦੇਖਕੇ ਅਤਯੰਤ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਏ॥

ਤਿੰਨ ਫਰਵਰੀ ਦੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਭਾਟੀ ਦਰਵਜੇ ਚੋਰ ਪਏ ਪਹਲੇ ਉਨਾਂ ਨੇ ਇਕ ਆਦਮੀ ਦੇ ਘਰ ਨੂੰ ਪੌੜੀ ਲਾਈ ਉਥੇ ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਜਾਗਦਾ ਸੀ ਉਥੋਂ ਨਸੇ ਤੇ ਹਕੀਮਾਂ ਵਾਲੇ ਬਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਇਕ ਹੱਟੀ ਤੋੜੀ ਉਸ

ਵਿੱਚੋਂ ਕੁੱਪੇ ਘਿਓ ਦੇ ਕਢਕੇ ਟਿੱਬੀ ਵਾਲੀ ਪੁਲਸ ਦੀ ਚੌਕੀ ਦੇ ਪਾਸ ਵੇਚੇ ਪੁਲਸ ਦਾ ਕਿਹਾ ਸੋਹਣਾ ਪਹਰਾ ਹੈ ॥

ਗੁਡੀਆਂ ਉਡਾਉਨ ਦੇ ਵੇਲੇ ਮੁੰਡੇ ਨਹੀਂ ਵੇਖਦੇ ਕਿ ਉਨਾਂ ਦਾ ਪੈਰ ਕਿਥੇ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਉਨਾ ਦਾ ਧਯਾਨ ਗੁਡੀਆਂ ਵਲ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਦੋ ਮੁੰਡੇ ਗੁਡੀਆਂ ਵੱਲ ਧਯਾਨ ਕਰਕੇ ਕੋਠੇ ਤੋਂ ਡਿਗ ਪਏ ਇੱਕ ਬਚ ਰਿਹਾ ਤੇ ਇੱਕ ਮਰ ਗਿਆ ॥

ਵੀਰਵਾਰ ਰਾਤ ਦੇ ਵੇਲੇ ਮੋਤੀ ਬਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਜੁਆਰੀਆਂ ਦੀ ਬੈਠਕ ਤੇ ਧਾੜ ਪਈ ੧੯ ਜਵਾਰੀਏ ਫੜੇ ਗਏ ਹਨ ਬਾਕੀ ਦੇ ਨਸ ਗਏ ॥

ਪਿਪਲ ਵੇੜੇ ਵਿੱਚ ਇਕ ਤ੍ਰੀਮਤ ਗਹਨੇ ਹਥ ਵਿਚ ਲਈ ਵੇਖਦੀ ਸੀ ਇਕ ਚੀਲ ਨੇ ਝਪੱਟਾ ਮਾਰਿਆ ਤੇ ਲੈ ਗਈ ਪੁਲਸ ਗਲੀਆਂ ਵਿਚ ਢੂੰਡਦੀ ਫਿਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਧਰੇ ਚੀਲ ਸੁਟ ਨਾ ਗਈ ਹੋਵੇ ਲੋਕ ਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਚੀਲ ਦੇ ਬਚੇ ਦੀਆਂ ਅਖਾਂ ਤਦ ਖੁਲਦੀਆਂ ਹਨ ਜਦ ਓਹ ਅਪਨੇ ਬਚੇਆਂ ਦੀਆਂ ਅਖਾਂ ਨੂੰ ਸਿਓਨਾ ਲਾਉਂਦੀ ਹੈ।

ਦੇਸ਼ਾਂਤਰੀ ਖਬਰਾਂ

ਮਹਦਪੁਰ ਬਾਦੌਰ ਦੀ ਛਾਉਨੀ ਮਾਕੂਫ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਸੁਨਿਆਂ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮਿਪਰ ਦੀ ਛਾਉਨੀ ਭੀ ਤੋੜ ਦੇਨੇ ਦੀ ਸਲਾਹ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ ॥

ਰੁਤਲਾਮ ਉਜੈਨ ਰੇਲਵੇ ਬਹੁਤ ਛੋਟੀ ਬਨਾਈ ਜਾਏਗੀ ਜਿਸ ਪਰ ਖਰਚ ਦਾ ਤਖਮੀਨਾ ਸਾਡੇ ਛਤਾਲੀ ਲਖ ਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ॥

ਮਮਾਲਕ ਮਗਰਬੀ ਸ਼ਮਾਲੀ ਵਿਚ ਪੁਲਸ ਦੀ ਆਲਾ ਅਫਸਰੀ ਦਾ ਇਮਤਹਾਨ ਜੂਨ ਦੇ ਮਹੀਨੇ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗਾ ॥

ਬੰਗਾਲ ਦੇ ਲਾਟ ਸਾਹਿਬ ਕਲਕੱਤੇ ਤੇ ਮਦਨਾਪੁਰ ਦੇ ਦੌਰੇ ਪਰ ਗਏ ॥

ਬਰਮਾ ਬਟਾਲੀਨ ਤੀਸਰੀ ਦੇ ਚਾਲੀ ਸੁਪਾਹੀ ਹੁਕਮ ਅਦੂਲੀ ਦੇ ਜੁਰਮ ਕਰਕੇ ਨਜ਼ਰ ਬੰਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਵੇਖੀਏ ਕੀ ਸਜ਼ਾ ਹੋਵੇ ॥

ਕੋਲਹਾਪੁਰ ਅਤੇ ਭਾਵ੍ਨਗਰ ਦੇ ਮਹਾਰਾਜਾ ਨਮੇਂ ਗਵਰਨਰ ਦੀ ਮੁਲਾਕਾਤ ਵਾਸਤੇ ਬੰਬਈ ਨੂੰ ਗਏ ਹਨ ॥

ਸਯਾਮ ਦੇ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਨੇ ਇਕ ਕੌਂਸਲ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਪਨੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਲਈ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜੋ ਰਾਜ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਤਰਾਂ ਚਲਾਏਗੀ ॥

ਚੀਨ ਤੇ ਖਬਰ ਆਈ ਹੈ ਕਿ ਜਾਪਾਨੀ ਫੌਜ ਨੇ ਬਹੁਤ ਲੜਾਈ ਦੇ ਪਿਛੇ ਵੇਖੂਲੀ ਨਾਮੇ ਜਗਾਂ ਪਰ ਅਪਨਾ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲੀਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਸਮਯ ਜਾਪਾਨੀ ਫੌਜ ਨੇ ਤਕੜੇ ਹੋਕੇ ਸਾਮ੍ਹਨਾ ਕੀਤਾ ਚੀਨੀ ਫੌਜ ਓਸੇ ਵੇਲੇ ਉਨਾਂ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਨਾ ਕਰ ਸਕਨ ਦੇ ਕਾਰਣ ਨਸ ਗਈ ਅਤੇ ਦੋ ਹਜਾਰ ਚੀਨੀ ਆਦਮੀ ਜੰਗ ਵਿਚ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ ॥

ਜਿਲਾ ਗੁਜਰਾਂਵਾਲਾ ਦੇ ਔਲਖ ਨਾਮੇ ਨਗਰ ਵਿੱਚ ਇਕ ਰੰਡੀ ਬੁਢੀ ਮਾਈ ਦੇ ਘਰ ਚੋਰ ਪਏ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਸ ਦਾ ਓਹ ਰੁਪੈਯਾ ਜੋ ਉਸ ਨੇ ਅਪਨੇ ਛੋਟੇ ਬੇਟੇ ਦੇ ਬਿਵਾਹ ਵਾਸਤੇ ਰਖਿਆ ਸੀ ਉਸ ਮਾਈ ਨੂੰ ਮਾਰ ਕੇ ਲੈ ਗਏ ਪੁਲਸ ਨੇ ਤਹਕੀਕਾਤ ਕੀਤੀ ਜਿਸਤੇ ਚਾਰ ਆਦਮੀ ਪਕੜੇ ਗਏ ਅਤੇ ਮਾਲ ਭੀ ਸਾਰਾ ਮਿਲ ਗਿਆ ਹੈ ॥

ਗੁਜਰਾਂਵਾਲੇ ਦੇ ਜਿਲੇ ਵਿਚ ਇਕ ਜਿਮੀਂਦਾਰ ਨੇ ਅਪਨੇ ਤਿੰਨ ਭਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਤਤੇ ੨ ਗੁੜ ਵਿਚ ਜ਼ਹਰ ਪਾਕੇ ਖੁਲਾ ਦਿਤਾ ਜਿਸ ਦੇ ਅਸਰ ਨਾਲ ਦੋ ਤਾਂ ਓਸੇ ਵੇਲੇ ਮਰ ਗਏ ਅਰ ਇਕ ਨੂੰ ਉਲਟੀ ਆਇ ਗਈ ਪਰ ਕੁਝ ਸਮਾ ਪਾਕੇ ਤੀਜਾ ਭੀ ਮਰ ਗਿਆ ਅਰ ਇਕ ਕੁਤੇ ਨੇ ਭੀ ਓਹ ਗੁੜ ਖਾਧਾ ਸੀ ਜਿਸ ਤੇ ਓਹ ਭੀ ਮਰ ਗਿਆ ॥

ਗੁਜਰਾਤ ਦੇ ਜਿਲੇ ਵਿੱਚ ਇਕ ਵਿਦ੍ਯਾਰਥੀ ਜੋ ਇਕ ਨਗਰ ਤੇ ਰੋਜ ਪੜਕੇ ਸੰਧਯਾ ਨੂੰ ਘਰ ਚਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਸੋ ਇਕ ਦਿਨ ਜਾਇ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤਦ ਰਾਤੇ ਵਿੱਚ ਢਾਗ ਆਈ ਜੋ ਉਹ ਰਸਤੇ ਵਿਚ ਹੀ ਸੁੰਨ ਹੋ ਕੇ ਮਰ ਗਿਆ ॥

ਖਾਲਸਾ ਹਾਈ ਸਕੂਲ ਗੁਜਰਾਂਵਾਲੇ ਵਿਚ ਦਰਜਾਰੀ ਦੀ ਪਹਲੀ ਦੋ ਨੌਮੀ ਜਮਾਤ ਖੁਲ ਗਈ ਹੈ ॥

ਅਮੀਰ ਕਾਬਲ ਨੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰਾ ਪਸ਼ਮੀਨਾ ਕਸ਼ਮੀਰ ਤੇ ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਮੰਗਵਾਇਆ ਹੈ ਜੋ ਉਹ ਵਲਾਇਤ ਵਿਚ ਜਾਕੇ ਖਿਲਤ ਦੇਨਗੇ ॥

ਬ੍ਰਹਮਾ ਵਿਚ ਰੇਲ ਗਡੀ ਪਰ ਡਾਕਾ ਮਾਰਨ ਦੇ ਜੁਲਮ ਪਰ ਪੰਜ ਆਦਮੀ ਪਕੜੇ ਗਏ ਹਨ ਵੇਖੀਏ ਉਨਾ ਨੂੰ ਕਯਾ ਸਜਾਇ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ॥

ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਜੀ ਵਿਚ ਪੁਲਸ ਨੇ ਲੜਾਈ ਜੂਆ ਖੇਲਨ ਵਾਲੀ ਜਗਾ ਪਰ ਹਮਲਾ ਕਰਕੇ ਤਿੰਨ ਸੋ ਬਵੰਜਾ ਜੁਆਰੀਏ ਪਕੜੇ ਸੇ ॥

ਬੁਧ ਮਜਹਬ ਦਾ ਗੁਰੂ ਬ੍ਰਹਮਾ ਦੇ ਮਾਂਡਲੇ ਨਾਮੇ ਸ਼ਹਰ ਵਿੱਚ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਤੇ ਕੂਚ ਕਰ ਗਿਆ ਇਸ ਦੇ ਜੋੜਾਂ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਦਿਨ ਤੇ ਪੀੜਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਸਨ ਜਿਨਾਂ ਤੇ ਕਦੇ ਭੀ ਰਾਜੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ॥

ਇਹ ਮਹਾਤਮਾ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਪੜਾਈ ਨੂੰ ਅੱਛਾ ਨਹੀਂ ਜਾਨਦਾ ਸੀ ਜਦ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਰਾਜ ਬ੍ਰਹਮਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਮੁਦਰਸੇ ਖੁਲਨੇ ਲਗੇ ਸੇ ਤਦ ਇਸ ਨੇ ਉਸ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀਆਂ ਸਨ ॥

ਪਸ਼ਾਵਰ ਵਿਚ ਇਕ ਕਾਲਜ ਬਨਾਉਨ ਲਈ ਬਹੁਤ ਕੋਸ਼ਸ਼ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ ॥

ਖਾਲਸਾ ਅਖਬਾਰ

ਮਾਘ ਦੀ ੨੯ ਸੰ: ੪੨੬ ਨਾ:

ਸਾਡੇ ਦੇਸੀ ਧਰਮਾਤਮਾਂ ਦੀ ਸੁੱਧੀ

ਇਸ ਦੇਸ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਮਹਾਤਮਾ ਜਿਨਾ ਦੇ ਰਚੇ ਹੋਏ ਪੁਸਤਕ ਅਜ ਤਕ ਪੂਜਨੀਯ ਸਮਝੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜਿਨਾ ਦੀ ਸੰਪ੍ਰਦਾਇ ਅਜ ਕਲ ਦੇ ਹਿੰਦੂ ਮਾਤ੍ਰ ਕਹਾ ਰਹੇ ਹਨ ਉਨਾ ਨੇ ਧਰਮ ਦਾ ਅਧਕਾਰੀ ਆਤਮਾ ਨੂੰ ਕਥਨ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਰ ਆਤਮਾ ਦਾ ਲਖਨ ਉਨਾ ਨੇ ਸਤ, ਚਿਤ ਅਤੇ ਆਨੰਦ ਵਰਣਨ ਕੀਤਾ ਸੀ ਇਸ ਤੋ ਬਿਨਾ ਸੁਧ ਨਿਤ ਮੁਕਤ ਅਤਯੰਤ ਸੂਖਮ, ਅਜਰ, ਅਤੇ ਅਮਰ, ਭੀ ਦਸਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਪਰ ਗੀਤਾ ਦੀ ਸਿੰਮ੍ਰਤੀ ਭੀ ਦਸਦੀ ਹੈ ਕਿ ਆਤਮਾ ਕਿਸੇ ਸ਼ਸਤ੍ਰ ਨਾਲ ਕਟਿਆਂ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ ਅਰ ਅਗਨੀ ਨਾਲ ਦਾਹ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਇਸੀ ਪਰਕਾਰ ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਭਿਗਦਾ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਪੌਣ ਉਸ ਨੂੰ ਸੁਕਾ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ।

ਇਸ ਸਿੰਮ੍ਰਤੀ ਦੇ ਪੜਨੇ ਤੇ ਇਹ ਬਾਤ ਸਿਧ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਧਰਮ ਭੀ ਜੋ ਇਕ ਅਤਿ ਪਵਿਤ੍ਰ ਵਸਤੂ ਹੈ ਸੋ ਉਸੀ ਪਵਿਤ੍ਰ ਆਤਮਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਰਖਦਾ ਹੈ ਇਸ ਤੋ ਬਿਨਾ ਜੋ ਪੰਚ ਭੂਤਕ ਹਡ ਮਾਸ ਦਾ ਪਿੰਜਰਾ ਇਹ ਸਰੀਰ ਹੈ ਜੋ ਮਹਾਂ ਅਪਵਿਤ੍ਰ, ਮਲੀਨ ਪਰ-ਣਾਮੀ ਸਥੂਲ ਅਤੇ ਨਾਸ ਵਾਨ ਪਦਾਰਥ ਹੈ ਜਿਸ ਵਾਸਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਖਟ ਵਿਕਾਰੀ ਕਰ ਕੇ ਸਦਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਤੇ ਇਹ ਸਿੱਧ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਅਤੀ ਮਲੀਨ ਹੈ ਅਰ ਇਹ ਕਿਸੇ ਪਰਕਾਰ ਕਰਕੇ ਭੀ ਸੁਧ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਅਰ ਨਾ ਇਹ ਉਹ ਵਸਤੂ ਹੈ ਜੋ ਸੁਧ ਸਮਝੀ ਜਾਏ ਕਿਉਂਕਿ ਜੇ ਇਹ ਆਖਿਆ ਜਾਏ ਕਿ ਗੰਗਾ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰਨੇ ਤੇ ਇਹ ਸੁੱਧ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾ ਜੋ ਪੁਰਖ ਗੰਗਾ ਪਰ ਜਾਕੇ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰ ਆਵੇ ਤਾ ਫੇਰ ਉਸ ਨੂੰ ਥੁੱਕ, ਸੀਂਢ, ਬਿਸ਼ਟਾ, ਆਦਿਕ ਜੋ ਅਤਯੰਤ ਭਰਿਸ਼ਟ ਅਤੇ ਘਿਨਾ ਕਰਨੇ ਵਾਲੀਆ ਵਸਤੂਆ ਹਨ ਕਦੇ ਨਾ ਆਉਨ ਯਾ ਗੰਗਾ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੀਆ ਇਨਾ ਵਸਤਾ ਨੂੰ ਕੋਈ ਬੁਰੀ ਆ ਨਾ ਸਮਝੇ ਪਰੰਤੂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੇਖੀਦਾ॥

ਇਸ ਤੋ ਭੀ ਦੇਖ ਸਕੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਰਮ ਦੀ ਪਵਿਤ੍ਰ ਤਾ ,ਕੇਵਲ ਆਤਮਾ ਨਾਲ ਹੀ ਸਬੰਧ ਰਖਦੀ ਹੈ ਪ। ਵਡੇ ਸ਼ੋਕ ਦੀ ਬਾਤ ਹੈ ਜੋ ਸਾਡੇ ਭਾਈਆ ਨੇ ਇਸ ਧਰਮ ਨੂੰ ਆ-ਤਮਾ ਵਿਚੋਂ ਕਢਕੇ ਮੂੰਗੀ ਦੀ ਦਾਲ ਵਿਚ ਲੈ ਆਂਦਾ ਹੈ ਅਰ ਕੁਝ ਹਿੱਸਾ ਇਸ ਦਾ ਜੁ-ਆਰ ਦੀ ਰੋਟੀ ਅਰ ਘੜੇ ਦੇ ਵਿਚੋਂ ਡੋਢ ਪਾ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਰਖ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਰ ਉਸ ਧਰਮ ਦਾ ਸੰਦੂਕ ਚੌਕੇ ਨੂੰ ਅਰਥਾਤ ਰੋਟੀ ਪਕਾਉਨ ਵਾਲੀ ਜਗਾ ਨੂੰ ਥਨਾ ਛਡਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਪੁਰਖ ਨੇ ਚੋਕੇ ਵਿੱਚ ਬੈਠਕੇ ਮੂੰਗੀ ਦੀ ਦਾਲ ਨਾਲ ਦੋ ਪਰਸਾਦੇ ਛਕਕੇ ਇਕ ਗਲਾਸ ਪਾਣੀ ਦਾ ਪੀਕੇ ਢਿਡ ਪਰ ਹਥ ਫੇਰਿਆ ਓਹੋ ਧਰਮਾ ਤਮਾ ਅਰ ਧਰਮ ਦੇ ਧਾਰਨ ਵਾਲਾ ਬਣ ਗਿਆ। ਪਰੰਤੂ ਜਿਸਨੇ ਇਸ ਵਿਚ ਕੁਝ ਫ ਰਕ ਕੀਤਾ ਤਦ ਓਹੋ ਅਧਰਮੀ ਹੋ ਗਿਆ॥

ਦੂਸਰਾ ਸਾਡੇ ਭਾਈਆਂ ਨੇ ਇਸ ਸਾਢੇ ਤਿਨ ਹਥ ਦੀ ਦੇਹੀ ਨੂੰ ਨਿਤ ਜਲ ਨਾਲ ਧੋਣਾ ਹੀ ਧਰਮ ਦਾ ਮੁੱਢ ਸਮਝ ਛਡਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਪਰ ਜਿਸ ਕਿਸੇ ਨੇ ਤਾਂ ਸਵੇਰੇ ਉਠਕੇ ਠੰਢੇ ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਅਪਨੇ ਪਿੰਡੇ ਨੂੰ ਧੋ ਲੀਤਾ ਸੋ ਤਾ ਧਰਮਾਤਮਾ ਹੋਣੇ ਵਿਚ ਅਪਨਾ ਅਵਲ ਨੰਬ੍ਰ ਲੈ ਗਿਆ। ਅਰ ਜਿਸ ਨੇ ਇਸ ਵਿਚ ਕੁਝ ਆਲਸ ਕੀਤਾ ਸੋਈ ਮਲੇਛ ਯਾ ਅਧ ਰਮ ਪਣੇ ਦਾ ਅਧਕਾਰੀ ਹੋ ਗਿਆ॥

ਸਾਡੇ ਪਯਾਰੇ ਪਾਠਕ ਇਸ ਪਰ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਚਾ ਧਰਮ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਧਾਰਨ ਵਾਲਾ ਸਚਾ ਧਰਮਾਤਮਾਂ ਕੌਣ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਰ ਧਰਮ ਦਾ ਸਬੰਧ ਕਿਸ ਨਾਲ ਹੈ॥

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਉਪਦੇਸ਼

ਸਾਡੇ ਦੇਸੀ ਭਾਈ ਜਦ ਕਿਸੇ ਕਾਰਜ ਨੂੰ ਅਰੰਭ ਦੇ ਹਨ ਤਦ ਉਸ ਦੇ ਰਾਸ ਲਿਆਉਨ ਵਾਸਤੇ ਕਿਸ ਨ ਕਿਸੇ ਦੇਵਤੇ ਦੀ ਪੂਜਾ ਕਰ ਦੇ ਹਨ ਜੈਸਾ ਕਿ ਅਕਸਰ ਪੁਰਖਾ ਨੂੰ ਦੇਖਯਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਈ ਕਾਰਜਾਂ ਦੇ ਅਰੰਭ ਵਿਚ ਗਨੇਸ ਜੀ ਦੀ ਪੂਜਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਪਰੰਤੂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਇਸ ਪਰ ਕਿਆ ਉਪਦੇਸ ਕਰਦੇ ਹਨ ਯਥਾ (ਧਰ ਜੀਉੜੇ ਏਕ ਟੇਕ ਲਾਹਿ ਬਿਡਾ ਣੀਆਸ। ਨਾਨਕ ਨਾਮ ਧਿਆਈਐ ਕਾ ਰਜ ਆ ਵੈ ਰਾਸ) ਇਸ ਪਵਿਤ੍ਰ ਸਲੋਕ ਦ ਭਾਵ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਹੇ ਮਨ ਤੂੰ ਦੂਸਰੇ ਦੀ ਆਸ ਨੂੰ ਛਡ ਕੇ ਇਕ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਦੀ ਓਟ ਤਕਾਉ। ਜਿਸ ਤੇ ਉਸਦੇ ਅਰਾਧਨ ਕਰਨੇ ਤੇ ਤੇਰੇ ਸਾਰੇ ਕਾਰਜ ਰਾਸਆਇ ਜਾਉਨਗੇ॥

ਕਿਆ ਇਸ ਪਵਿਤ੍ਰ ਉਪਦੇਸ ਦੇ ਮੰਨਨੇ ਵਾਲੇ ਮਹਾਤਮਾਂ ਭੀ ਅਪਨੇ ਕਾਰਜ ਦੀ ਸਿਧੀ ਲਈ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੀ ਓਟ ਲੈਨਗੇ॥

ਦਸਮ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਧਰਮ ਜੁੱਧ

ਦੈਂਤਾ-ਦਿਨਾ ਜਦੋ ਜਲਾਦਾ ਨੇ ਇਹ ਸੇਰ ਬਹਾਦਰ ਜੰਗੀ। ਆਏ ਫੜਕੇ ਹਥਾ ਅੰਦਰ ਤੇਗ ਫਲਾ ਦੀ ਨੰਗੀ॥ ਫੇਰ ਨਸੇਲੇ ਅਤੇ ਬਰਛੀਆਂ ਸਾਗਾਂ ਨੂੰ ਚਮਕਾਉਨਾ। ਇਕ ਨਿਸਾਨੇ ਉਪਰ ਸਾਰੇ ਤਕ ਤਕ ਤੀਰ ਚਲ ਉਨ॥ ੧॥ ਮਾਰੋ ਮਾਰੋ ਬਕਨ ਮੁਖ ਅੰਦਰ ਤਰਸ ਨ ਮਨ ਵਿਚ ਕਰਦੇ। ਬਾਲ ਉਮਰ ਬਿਚ ਏਸੋ ਦੇ ਉਹ ਖੂਨੋਂ ਮੂਲ ਨ ਡਰਦੇ॥ ਕਈ ਪਹਾੜੀ ਹੋਇ ਅਗਾੜੀ ਮਾਰਨ ਤੇਜ ਕਟਾਰੀ। ਕਿਤੇ ਰੁਹੇ ਲੇ ਲੈਕੇ ਸੇਲੇ ਮਾਰਨ ਦੇ ਕਿਲਕਾਰੀ॥ ੨॥ ਪਰ ਇਹ ਮਨ ਵਿਚ ਮੂਲ ਨ ਡਰਦਾ ਕਰਦਾ ਜੁੱਧ ਹਠੀਲਾ। ਵੇਖ ਭਯਾਨਕ ਫੌਜ ਜਰਾ ਮੁਖ ਹੋਇਆ ਨਾ ਉਸ

ਧੀਲਾ ॥ ਇਕ ਹਥ ਵਿਚ ਢਾਲ ਨਾਲ ਓਹ ਸਾਰੇ ਵਾਰ ਬਚਾਏ । ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਤੇਗ ਫੜ ਬਾਂਕੀ ਹੋਇ ਨਪਲਕ ਚਲਾਏ ॥ ੩ ॥ ਜਿਤ ਵਲ ਪੈਂਦਾ ਰੋਹ ਭਰਿਆ ਇਹ ਸ਼ੇਰ ਵਾਗ ਭੁਭ ਕਾਰੇ । ਸਨ ਮੁਖ ਹੋਇ ਨ ਖੜਦਾ ਸੂਰਾ, ਜਾਂਦੇ ਪੀਠ ਭਵ ਕੇ ॥ ਕਈਆ ਦੇ ਫੜ ਆ ਧੂਲਾਏ ਤੜਫਨ ਪਏ ਵਿਚਾਰੇ । ਆਖਨ ਇਸ ਬਾਲਕ ਦੇ ਹਥੋਂ ਗਏ ਪ੍ਰਾਣ ਹਮਾਰੇ ॥ ੪ ॥ ਕਿਤਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਰ ਧਰ ਪਰ ਮਾਰੇ ਕਿਤਨੇ ਹਥ ਕਟਾਏ । ਨਸ ਗਏ ਉਹ ਰਣ ਭੂਮੀ ਮੈਂ ਫੇਰਨ ਮੁੜਕੇ ਆਏ ॥ ਕਿਤਨਿਆ ਦੇ ਜਿਨ ਨਾਲ ਤੇਗ ਦੇ ਪਾੜ ਪੇਟ ਸਨ ਸਿੱਟੇ । ਕਿਤਨੇ ਗਿਰੇ ਧਰਾ ਪਰ ਤੜਫਨ ਪੈਰ ਕਟੇ ਸਣ ਗਿਟੇ ॥ ੫ ॥ ਮਾਰੋ ਮਾਰ ਰਹੇ ਰਣ ਸੂਰਾ ਧਰਮ ਜੁੱਧ ਮੇਂ ਪੂਰਾ । ਜਿਤ ਵਲ ਪੈਂਦਾ ਰੋਹਿ ਧਾਰ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਚੂਰਾ ਚੂਰਾ ॥ ਦੇਖ ਪਠਾਨ ਹਰਾਨ ਹੋਇ ਮੁਖ ਆਖਨ ਕਹਰ ਖੁਦਾਈ । ਏਸ ਬਾਲ ਸਹਜ਼ਾਦੇ ਨੇ ਹੈ ਕੇਹੀ ਧੂਮ ਮਚਾਈ ॥ ੬ ॥ ਜੇ ਛੋਟਾ ਹੀ ਹੈ ਇਹ ਐਸਾ ਜਦ ਵਡਾ ਹੋ ਜਾਊ । ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਦੀ ਸਾਰੀ ਸੈਨਾ ਇਕ ਇਕਲਾ ਖਾਊ ॥ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦਸਿੰਘ ਦਾ ਅਕਸਰ ਹੈ ਇਹ ਪੁਤ ਰੰਗੀਲਾ । ਅਜੀਤਸਿੰਘ ਦਾ ਛੋਟਾ ਭਾਈ ਹੈ ਇਹ ਛੈਲ ਛਬੀਲਾ ॥ ੭ ॥ ਦੇਖੇ ਹਥ ਕਹਰ ਦੇ ਜਦ ਹੀ ਭੀਮਚੰਦ ਕਹਲੂਰੀ । ਜਾਇ ਖੜਾ ਤਦ ਸੂਬੇ ਦੇ ਢਿਗ ਉਤਰ ਗਈ ਮਗਰੂਰੀ ॥ ਕਹੀ ਖਾਂ ਜੀ ਖਾਂਨ ਖਪਾਏ ਇਨ ਬਾਲਕ ਨੇ ਫੜਕੇ, ਜਿਸ ਪਰ ਮਾਰੇ ਤੇਗ ਕਹਰ ਦੀ ਵਾਂਗ ਕਬੂਤਰ ਫੜਕੇ ॥ ੮ ॥ ਤਾਂ ਤੇ ਹੁਣ ਲਲਕਾਰੋ ਦਲ ਨੂੰ ਕਰਕੇ ਆਪ ਦਲੇਰੀ । ਮੈਂ ਭੀ ਅਗੇ ਕਰਸਾ ਦੇਖੋਂ ਫੌਜ ਜਿਤੀ ਹੈ ਮੇਰੀ ॥ ਰਲ ਮਿਲ ਇਸ ਦੀ ਜਾਨ ਮੁਕਾਓ ਸਾਂਗਾਂ ਨਾਲ ਰਿੱਵੋਫੇਰ ਮਾਰਕੇ ਬਾਪ ਏਸਦੀ ਨੀਂਦ ਸੁਖਾਂ ਦੀ ਸੋਵੇ ॥ ੯ ॥ ਸੁਨਦੇ ਸਾਰ ਖਾਨਨੇ ਆਖੀ ਮਰੋ ਪਠਾਨੋ ਪਾਜੀ । ਕਿਥੋਂ ਤੀਕ ਬਚਾਵੋ ਜਾਨਾਂ ਮਰੋ ਹੋਇ ਕਰ ਗਾਜ਼ੀ । ਸੁਨ ਕੇ ਹੁਕਮ ਕਹਰ ਦਾ ਸਾਰੇ ਵਾਂਗ ਘਟਾ ਦੇ ਉਮਡੇ । ਚਾਰੇ ਪਾਸਿਓ ਪਾਕੇ ਘੇਰਾ ਬਦਲ ਵਾਂਗਰ ਝੁਮਡੇ ॥ ੧੦ ॥ ਸਭਨਾ ਇਕੋ ਵੇਰ ਚਲਾਏ ਸਸਤ੍ਰ ਨਾਲ ਦਲੇਰੀ । ਵਿਚ ਇਕਲਾ ਚਾਇ ਪਰੇਤਾ ਸਭਨਾ ਪਾਕੇ ਘੇਰੀ ॥ ਕਿਨੇ ਤੇਗ ਦੇ ਨਾਲ ਹੱਥ ਨੂੰ ਭੁਜ ਤੋਂ ਕਟ ਵਗਾਇਆ । ਕਿਨੇ ਸਾਂਗ ਦੇ ਨਾਲ ਬੀਰ ਦਾ ਬਾਜੂ ਤੋੜ ਗਿਰਾਇਆ ॥ ੧੧ ॥ ਮਾਰ ਕਟਾਰੀ ਕਿਨੇ ਪੇਟ ਮੇਂ ਫਾੜੀ ਬਖਤਸਾਰੀ । ਬਰਛੀ ਮਾਰ ਕਿਨੇ ਚਾ ਕੱਢੀ ਤਨ ਤੇ ਦਾਇਦੁਸਾਰੀ । ਕਿਨੇ ਤੇਗ ਦੇ ਨਾਲ ਸੀਸ ਨੂੰ ਚਾਇ ਉਤਾਰਿਆ ਪਲ ਮੈਂ । ਲਹੂ ਧਾਰ ਫੁਹਾਰੇ ਵਾਂਗੂ ਵਗਨ ਲਗੀ ਗਲ ਮੇਂ ॥ ੧੨ ॥ ਜਿਸ ਨੂੰ ਪੀਕੇ ਪਿਆਸ ਬੁਝਾਈ ਜਿਸ ਨੇ ਸੀ ਦੁਖ ਦਿੱਤਾ । ਘੁੰਮ ਘੁੰਮ ਕੇ ਧਰਤੀ ਪਰ ਫਿਰ ਬਿਸਤਰ ਸੀ ਕਰ ਲੀਤਾ । ਸੁਤਾ ਨੀਂਦ ਸੁਖਾਲੀ ਲੈਕੇ ਫੇਰ ਨ ਕਰਵਟ ਫੇਰੀ । ਜਗ ਵਿਚ ਬਾਕੀ ਛਡ ਗਿਆ ਜੋ ਅਪਨੀ ਸਦਾ ਦਲੇਰੀ ॥ ੧੩ ॥ ਚੰਦਰ ਜੈਸਾ ਮੁਖੜਾ ਉਸਦਾ ਧਰਤੀ ਪਰ ਸੀ ਰੁਲਦਾ । ਮਾਨੋ ਪਿਆ ਗੁਵਾਹੀ ਦਿੰਦਾ ਧਰਮ ਪਾਲਨਾ ਕੁਲ ਦਾ ॥ ਸੋਢਬੰਸ ਅਵਤੰਸ ਛਤ੍ਰੀ ਧਰਮ ਧੁਜਾ ਜਗ ਮਾਹੀ । ਅੰਗ ਅੰਗ ਕਟਵਾਕੇ ਅਪਨੇ ਹਾਇ ਕਹੀ ਮੁਖ ਨਾਹੀਂ ॥ ੧੪ ॥ ਧਰਤੀ ਕੰਬ ਗਈ ਉਸ ਵੇਲੇ ਧੀਰਜ ਨ ਜਾਂਦੀ ਝੱਲੀ । ਹੋਕੇ ਧੂੜ ਉਠੀ ਮਨ ਰੰਗੇ ਵਲ ਅਕਾਸ਼ੇ ਚੱਲੀ । ਹਾਇ ਹਾਇ ਸਭ ਦੇਖਨ ਵਾਲੇ ਰੋ ਰੋ ਚਾਇ ਪੁਕਾਰੇ । ਵਾਹ ਵਾਹ ਤਦ ਕਹੀ ਬਾਪ ਨੇ ਜਦ ਸੁਤ ਸੁਰਗ ਸਧਾਰੇ ॥ ੧੫ ॥

—

ਸਰਾਬੀ ਦੇ ਹਾਲ ਦਾ ਅੰਤ

ਚੌਪਈ—ਜੇ ਮੈਂ ਸਾਰੇ ਕਿਸੇ. ਆਖਾਂ । ਤਾਂ ਉਹ ਜਿਨ ਦਿਨ ਹੁੰਦੇ ਲਾਖਾ । ਫਰਖਲਵਾੜੇ ਵਿਚੋਂ ਮੁੱਠੀ । ਮੈਂ ਦਸੀ ਕੁਝ ਸਿਧੀ ਪੁੱਠੀ ॥ ਪਰ ਓੜਕ ਨੂੰ ਕੀਤੀ ਬੱਸ । ਅਜੇ ਨਹੀਂ ਅਸਾਡੇ ਵੱਸ । ਸਭ ਭਾਈਆ ਦੀ ਹੈ ਹੁਣ ਮਰਜੀ । ਸੈਨਾ ਦਿਆਂ ਕਿਸ ਪਰ ਅਰਜੀ । ਪੀਣਾ ਨਾ ਪੀਣਾ ਹੈ ਜੇਈ । ਸਭ ਦੇ ਅਪਨੇ ਵਸ ਹੈ ਸੋਈ । ਅਰ ਉਸਦਾ ਜੋ ਫਲ ਹੈ ਮੀਤਾ । ਸੋ ਭੀ ਸਭ ਹੀ ਨੇ ਸੁਨ ਲੀਤਾ । ਕਿਤਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪੀ ਕਰ ਮੂਏ । ਕਿਤਨੇ ਗਿਰੇ ਰੋਗ ਦੇ ਕੂਏ । ਕਿਤਨੇ ਘਰ ਘਰ ਕੰਬਣ ਲੱਗੇ । ਕਿਤਨਿਆ ਦੇ ਰੋਗ ਕੀਤੇ ਵੱਗੇ । ਕਿਤਨਿਆ ਦੇ ਘਰ ਪੁਤ ਨ ਹੋਏ । ਅੰਤਰ ਹੋਕੇ ਜਗਤੋ ਮੋਏ । ਕਿਤਨੇ ਧਨ ਵਾਲੇ ਜੋ ਭਾਈ । ਨਿਰਧਨ ਹੋਕੇ ਕਰਨ ਗਦਾਈ । ਕਿਤਨੇ ਰੁਲਦੇ ਵਿਚ ਬਜਾਰਾਂ । ਛਿਤਰ ਖਾਵੇਂ ਕਈ ਹਜਾਰਾਂ । ਕਿਤਨੇ ਫਿਰਦੇ ਵਾਂਗ ਸੁਦਾਈ । ਕਿਤਨਿਆ ਪਤ ਪਰਤੀਤ ਗਵਾਈ । ਅਖਾਂ ਤੋ ਕਿਤਨੇ ਰਹ ਗਏ । ਸੂਰਦਾਸ ਹਾਜ਼ਰ ਤੇ ਭਏ । ਕਿਤਨੇ ਬਿਭਚਾਰੀ ਨਰ ਹੋਕੇ । ਫਿਟਕੇ ਭਲਿਆ ਵਿਚ ਖਲੋਂਕੇ । ਕਿਤਨੇ ਆਕਸਾਕਤੇ ਗਏ । ਕਿਤਨੇ ਪਾਗਲਖਾਨੇ ਪਏ । ਕਿਤਨੇ ਮਰੇ ਪੀਣ ਦੇ ਮਾਰ । ਕਿਤਨੇ ਹੋਏ ਜਗਤ ਖੁਆਰ ਕਿਤਨੇ ਕੋਠੇ ਉਤੋਂ ਗਿਰੇ । ਗਏ ਸਾਸ ਜਿਨ ਫੇਰਨ ਫਿਰੇ । ਕਿਤਨਿਆ ਨੇ ਅਪਨੀ ਜੋਨਾਰੀ । ਇਸ ਪਾਪਨ ਨੂੰ ਪੀਕੇ ਮਾਰੀ । ਕਿਤਨਿਆ ਮਾਰੇ ਬਾਪ ਦੇ ਭੰਡੇ । ਜਰ ਕੇ ਬੀਜੇ ਅਕਬਰ ਕੰਡੇ । ਕਿਤਨੇ ਘਰ ਬਾਰੋਂ ਹੀ ਗਏ । ਬਸਦੇ ਹੋਏ ਉਜੜਤ ਭਏ । ਕਿਤਨੇ ਧਰਮ ਖੋਇ ਕਰ ਰੋਏ । ਕਿਤਨੇ ਕੈਦ ਵਿਚ ਹੀ ਸੋਏ ਏਸ ਸਰਾਬ ਕਰੇ ਜੋ ਕਾਰੇ । ਕਿਥੇ ਤੀਕਰ ਕਹਾਂ ਪਿਆਰੇ । ਸਭ ਐਬਾਂ ਦਾ ਇਹ ਸਰਦਾਰ । ਵਡੇ ਮਕਾਰਾਂ ਦਾ ਮੱਕਾਰ । ਜਿਥੇ ਇਸ ਨੇ ਪੈਰ ਟਕਾਇਆ । ਸਭੋ ਕੁਝ ਓਥੇ ਹੀ ਆਇਆ । ਜਿਥੇ ਇਸਦੀ ਪੈਰਾਈ ਹੱਟੀ । ਭਲ ਆਈ ਤਦ ਓਥੋਂ ਘਟੀ । ਚੋਰੀ ਠਗੀ ਤੇ ਬਦਮਾਸੀ । ਸਭਨਾ ਦੀ ਏਹੋ ਹੈ ਮਾਸੀ । ਰੰਡੀਬਾਜ਼ੀ ਕੰਮ ਸਤਾਨੀ । ਉਸੀ ਦੀ ਹੈ ਇਹ ਪੱਕੀ

ਲਾਨੀਂ। ਅਰ ਜੋ ਲੋਗ ਖੇਲਦੇ ਜੂਆ। ਠੀਕ ਉਨਾ ਦੀ ਲਗੇ ਛੂਆ। ਚੋਰ ਕਰਨ ਜੋ ਕੰਮ ਨਕੰਮਾ। ਏਹ ਉਨਾ ਦੀ ਵਡੀ ਅੰਮਾ। ਬੇਸ਼ਰਮੀ ਜੋ ਅਖੀਂ ਆਈ। ਉਸ ਦੀ ਭੀ ਇਹ ਲਗੇ ਤਾਈ। ਕਿਥੋਂ ਤੀਕਰ ਹੋਰ ਬਤਾਵਾਂ। ਇਸ ਪਾਪਨ ਦੇ ਹਾਲ ਸੁਨਾਵਾਂ। ਪਰ ਮੈਂ ਇਤਨੀ ਕਰਾਂ ਪੁਕਾਰਾ। ਇਸਤੇ ਬਚ ਕੇ ਰਹਨਾ ਯਾਰਾ। ਜੇ ਨਾ ਬਚੋਂ ਕਰੋਗੇ ਹਾਸੀ। ਤਾਂ ਦੁਖਾ ਦੀ ਪਰਹੋਂ ਫਾਸੀ। ਮੈਂ ਇਸ ਤੇ ਅਗੇ ਕੀ ਆਖਾ। ਸਰਬ ਪਾਪ ਹਨ ਇਸ ਦੀ ਸਾਖਾਂ। ਜਿਤਨੀ ਬੋਤਲ ਵਿਚ ਸੁਹਾਵੇ। ਉਤਨੀ ਪੀੜੀ ਖੂਬ ਦਪਾਵੇ। ਤਾਂ ਤੇ ਹਥ ਇਸ ਨੂੰ ਜੋੜੋ। ਅਪਨਾ ਤਿਣਕਾ ਇਸਤੇ ਤੋੜੋ। ਸਭਨਾ ਨੂੰ ਮੈਂ ਫਤੇ ਬੁਲਾਈ। ਇਸ ਪਾਪਨ ਪਰ ਲਾਨਤ ਪਾਈ ॥

ਅਰਜ਼ਾਨਾ ਸਿੰਘ ਦੀ ਬਾਕੀ

ਜਾਪੋੜਾ ਸਿੰਘ—ਦੋ: ਲੋ ਲਾਲਾ ਜੀ ਅਜਹੀਂ ਜਾਵਾ ਦਾਦੇ ਕੋਲ। ਤੇ ਤਾਂ ਖੂਬ ਸੁਨਾਈਆਂ ਮੈ ਤਾਂ ਥਾ ਅਨ ਭੋਲਾ ॥ ੧ ॥ ਚੌਪਈ—ਰਾਮ ਰਾਮ ਕਹਿ ਅਗੇ ਗਿਆ। ਓਥੇ ਪੁਤ੍ਰਦਾ ਪ੍ਰਪਤ ਭਇਆ। ਜਾਪੋੜਾ ਨੂੰ ਹਾਕ ਬੁਲਾਈ। ਏਧਰ ਤਕੋ ਜੀ ਸਮਝਾਈ। ਬਾਰੀ ਵਿਚੋਂ ਜਦ ਉਨ ਦੇਖਾ। ਸਮਝ ਗਏ ਉਹ ਸਾਰਾ ਲੇਖਾ। ਕਹੀ ਆਉ ਉਪਰ ਹੇ ਭਾਈ। ਗਲੀ ਵਿਚ ਕਿਉਂ ਛਿੰਝ ਮਚਾਈ। ਸੁਣ ਦੇ ਸਾਰ ਗਿਆ ਉਸ ਪਾਸ। ਭੇਟ ਕਰੀ ਤਦ ਜਾ ਅਰਦਾਸ। ਜਿਸ ਪਰ ਉਸ ਨੇ ਦਈ ਅਸੀਸ। ਮਿਲੀ ਜਦੋ ਬੈਠਨ ਦੀ ਫੀਸ। ਫਿਰ ਪੁਛਿਆ ਕਜਾ ਨਾਮ ਤੁਮਾਰਾ। ਕਿਨ ਦਸਿਆ ਹੈ ਧਾਮ ਹਮਾਰਾ। ਜਿਸ ਨੂੰ ਸੁਨਕੇ ਉਸਨੇ ਭਾਖੀ। ਸਭ ਜਗ ਗਾਵੇਂ ਤੇਰੀ ਸਾਖੀ। ਪਰ ਇਕ ਲਾਲੇ ਨੇ ਮੁਝ ਤਾਈ। ਕਹੀ ਬਡਾਈ ਬਹੁਤ ਗੁਸਾਈ ॥ ਜਿਸਨੇ ਭੂਤ ਦੁਹੇਲਾਂ ਕਿਸਾ। ਖੋਲ ਸੁਨਾਇਆ ਮਿੱਸਾ ਪਿੱਸਾ। ਮੇਰਾ ਨਾਉ ਗਧੋੜਾ ਹਰੀ। ਦਾਸ ਆਪਦਾ ਹਾਂ ਬਿਨਤੀ ਕਰੀ। ਦਰਸਨ ਕਰ ਮੈਂ ਭਇਆ ਅਨੰਦ। ਜਾਗੇ ਆਜ ਭਾਗ ਜੋ ਮੰਦ। ਇਤਨੀ ਸੁਨ ਕਰ ਬੋਲੇ ਬਾਤ। ਕਹੋ ਕਾਮ ਕਜ ਮੇਰੇ ਭਰਾਤ। ਜਿਸ ਪਰ ਬੋਲਜਾ ਸਿੰਘ ਗਧੋੜਾ। ਸਾਰਾ ਕਿਸਾ ਲੰਬਾ ਚੌੜਾ। ਪਹਾ ਆਇ ਦਰਨਾ ਪਰ ਐਸੇ। ਸਈਂ ਦਾ ਕਰੇ ਨਮਾਜੀ ਜੈਸੇ। ਹੇ ਮਰ ਮੰਮਰ ਰੂਪ ਗੁਸਾਈ। ਸਾਡਾ ਮਰਦਾ ਸਿੰਘ ਅਜਾਈ। ਚੰਗਾ ਭੁਲਾ ਦੇਖਨੇ ਲਗੀ। ਪਰ ਹਥਾਂ ਦੇ ਲਖਹੁਨ ਭਗੇ। ਦਿਨ ਦਿਨ ਘਟਦਾ ਜਾਂਦਾ ਭਾਈ। ਕੋਈ ਬਿਮਾਰੀ ਗੁੱਝੀ ਆਈ। ਬਾਹਰ ਤੇ ਕੁਝ ਨਜਰ ਨ ਆਵੇਗਾ। ਅੰਦਰ ਰੋਗ ਉਸ ਨੂੰ ਖਾਵੇ। ਕਈ ਡਾਕਟਰ ਵੈਦ ਹਕੀਮ। ਕਰਦੇ ਦਾਰੂ ਰਹੇ ਮੁਕੀਮ। ਖਰਚ ਸੈਂਕੜੇ ਕਰੇ ਰੁਪਈਏ। ਜਣੇ ਕਣੇ ਨੂੰ ਫੀਸ ਦਈਏ। ਪਰ ਨਾ ਰੰਚਕ ਭਇਆ ਸਹਾਰਾ। ਸਗੋਂ ਫਿਰਦਾ ਗਿਆ ਬਿਚਾਰਾ। ਪਰ ਧਰਮੇਸਰ ਸੁਣੀ ਪੁਕਾਰਾ। ਮਿਲੀ ਅਸਾਨੂੰ ਤੇਰੀ ਸਾਰ। ਜਿਸਤੇ ਤੇਰੇ ਦਰ ਪਰ ਆਏ। ਜੋ ਤੂ ਖੈਰ ਠੀਕਰੇ ਪਾਏ ॥ ੨ ॥

ਪਤ੍ਰ ਸਰਦਾਰ ਟਹਲਸਿੰਘ ਸਬਓਵਰਸੀਅਰ ॥

ਪਯਾਰੇ ਐਡੀਟਰ ਖਾਲਸਾ ਅਖਬਾਰ ਲਾਹੌਰ—ਆਪ ਇਸ ਪਤ੍ਰਕਾ ਨੂੰ ਅਖਬਾਰ ਵਿੱਚ ਛਾਪ ਦੇਵੋ ॥

ਪਤ੍ਰ—ਆਪ ਦੀ ਅਖਬਾਰ ਤੇ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਬੜ੍ਹਕੇ ਲਾਭ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਆਸਾ ਹੈ ਜੋ ਦਿਨ ਬਦਿਨ ਹੋਰ ਬਧਕੇ ਲਾਭ ਹੋਵੇਗਾ ਪਰੰਤੂ ਮੇਰੀ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਅੱਗੇ ਇਹ ਪ੍ਰਾਥਨਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਖਬਾਰ ਦੇ ਕਾਇਮ ਕਰਨੇ ਦੇ ਵਾਸਤੇ ਸਰਮਾਇਆ ਕਰਨੇ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਇਕਰਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਜਿਸਤੇ ਇਸ ਅਖਬਾਰ ਨੂੰ ਕੋਈ ਹਰਜਾ ਨਾ ਪਹੁਚੇ ਅਰ ਹਮੇਸਾ ਦੇ ਵਾਸਤੇ ਕਾਇਮ ਰਹੇ ਅਰਥਾਤ ਸਭ ਭਾਈ ਚੰਦਾ ਇਕਠਾ ਕਰਕੇ ਕੋਈ ਜਾਇਦਾਦ ਖਰੀਦ ਕਰਨ ਜਿਸ ਦੀ ਆਮਦਨੀ ਨਾਲ ਇਹ ਕਾਰੋਬਾਰ ਬਰਾਬਰ ਚਲਸਕੇ ਜਿਸ ਨਾਲ ਪਰੇਸ ਅਪਨਾ ਖਰੀਦਿਆ ਜਾਵੇ ਭਾਵੇਂ ਇਸ ਸਮਾ ਇਸ ਅਖਬਾਰ ਨੂੰ ਐਡੀਟਰ ਵਡੀ ਕੋਸ਼ਸ਼ ਨਾਲ ਚਲਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਪਰੰਤੂ ਇਸਦੇ ਪਿੱਛੋਂ ਭੀ ਇਹ ਅਖਬਾਰ ਅਪਨੇ ਉਪਦੇਸਾਂ ਦੇ ਮੋਤੀ ਅਮੋਲਕ ਪੰਥ ਲਈ ਪਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਰਹੇ। ਪਰੰਤੂ ਜੈਸਾ ਕਿ ਅਜ ਕਲ ਕਈ ਮਹਾਤਮਾ ਇਸ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਪੰਜ ਯਾ ਦਸ ਰੁਪਏ ਦੇਕੇ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿੰਤੂ ਇਹ ਸਹਾਇਤਾ ਅਜੇਹੀ ਨਹੀ ਹੈ ਜੋ ਸਦਾਵੇਂ ਲਈ ਅਖਬਾਰ ਲਈ ਮਦਦ ਦੇਨ ਵਾਲੀ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਸਹਾਇਤਾ ਅਜੇਹੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਏ ਜੋ ਸਦਾ ਲਈ ਕਾਇਮ ਰਖਨੇ ਵਾਲੀ ਹੋਵੇ ਇਸ ਸਮਾ ਮੈਂ ਭੀ ੫) ਪੰਜ ਰੁਪਏ ਖਾਲਸਾ ਅਖਬਾਰ ਦੀ ਸਹਾਇਤ ਲਈ ਭੇਜ ਦਾ ਹਾਂ ॥

ਅ: ਹਿ: ਟਹਲ ਸਿੰਘ ਸਬਓਵਰਸੀਅਰ

ਅਸੀ ਅਪਨੇ ਪਯਾਰੇ ਸਰਦਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸਚੀ ਹਮਦਰਦੀ ਪਰ ਉਨਾਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਕੇ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸਾਡਾ ਭੀ ਏਹੋ ਖਯਾਲ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਅਖਬਾਰ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਆਦਮੀ ਦਾ ਨਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਆਮਦਨੀ ਯਾ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਮਾਲਕ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਹੈ। ਅਤੇ ਇਹ ਪੰਥ ਦਾ ਅਖਬਾਰ ਹੈ ਜਿਸ ਪਰ ਅਸੀ ਚਾਹਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰੇਸ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਇਸ ਕਾਰਖਾਨੇ ਵਿੱਚੋ ਅਖਬਾਰ ਅਤੇ ਖਾਲਸਾ ਧਰਮ ਸਬੰਧੀ ਪੁਸਤਕ ਨਿਕਲਦੇ ਰਹਨ ਅਤੇ ਅੰਤ ਦੇ ਵੇਲੇ ਅਸੀ ਇਸ ਬਾਤ ਨੂੰ ਅਖੀਂ ਦੇਖ ਕੇ ਜਾਈਏ ਅਤੇ ਆਖਰੀ ਇਤਨਾਂ ਮੂਹੋ ਬੋਲੀਏ ਕਿ ਅਸੀ ਅਪਨੇ ਪਿਛੇ ਪੰਥ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਪਰੇਸ ਅਤੇ ਅਖਬਾਰ ਬਹੁਤ ਅ

ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਛਡ ਚਲੇ ਹਾ) ਸੋ ਆਸਾ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਕੇ ਸਾਡੇ ਉਦਾਰ ਮਹਾਤਮਾਂ ਸਿੰਘ ਜਰੂਰ ਇਸ ਵਲ ਧਜਨ ਦੇਨਗੇ ॥

ਲੇਖਕ ਐਡੀਟਰ

—

ਪਤ੍ਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਅੰਬਾਲਾਛਾਉਨੀ ॥

ਇਸ ਸਭਾਦੇ ਸਕਤ੍ਰ ਸਰਦਾਰ ਜੁਆਹਰ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਲਿਖਦੇ ਹਣ ਕਿ ਬਸੰਤਪੰਚਮੀ ਨੂੰ ਇਸ ਸਭਾ ਨੇ ਵਡਾ ਧੂਮ ਧਾਮ ਨਾਲ ਜੋੜ ਮੇਲ ਕੀਤਾ ਇਸ ਸਮਜ ਪਰ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਦੀ ਕ੍ਰਿਪਾਤੇ ਭਾਈ ਗੈਂਦਾ ਤੇ ਭਾਈ ਅਮੀਰਾ ਰਬਾਬੀ ਭੀ ਆਇਗਏ ਸਨ ਜਿਨਾਂਨੇ ਸਬਦਾਂ ਨਾਲ ਵਡਾ ਭਾਰੀ ਆਨੰਦ ਕੀਤਾ। ਜਿਸਤੇ ਮਗਰੋਂ ਭਾਈ ਦਲਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਮਨੋਹਰ ਕਥਾ ਸੁਨਾਈ ਫੇਰ ਜੋਟੀਆਂ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਪੜ੍ਹੇ ਗਏ ਅਤੇ ਕੜਾਹ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਿ ਵਰਤਾਕੇ ਅਹਰਾ ਸਾ ਸੋਧਿਆਂ ਗਿਆ ॥

ਖਾਲਸਾ ਅਖਬਾਰ ਇਸ ਸੰਭਾਦੇ ਸਹਾਇਕਾਂ ਦੇ ਉਤਸਾਹਿ ਪਰ ਇਨਾਂਦਾ ਸਦਾ ਹੀ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੈਸਾਕਿ ਬਾਬੂ ਸਰਦਾਰ ਮੂਖਾ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਪਰੇਜ਼ੀਡੰਟ ਸਭਾ ਅਤੇ ਸਰਦਾਰ ਅਤ੍ਰਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਵਾਇਸ ਪਰੇਜ਼ੀਡੰਟ ਆਦਿਕ ਸਾਰੇ ਮਹਾਤਮਾਂ ਸਰਬਦਾ ਪੁਰਖਾਰਥ ਕਰਰਹੇ ਹਨ ॥

—

ਪਤ੍ਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਮੁਲਤਾਨ ਛਾਉਨੀ॥

ਇਸ ਸਭਾ ਦੇ ਸਕਤ੍ਰ ਸਾਹਿਬ ਲਿਖਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜੋ ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਮੁਲਤਾਨ ਦਾ ਹਾਲ ਖਾਲਸਾ ਅਖਬਾਰ ਵਿੱਚ ਛਪ ਚੁਕਯਾ ਹੈ ਸੋ ਸਭਾ ਛਾਊਨੀ ਮੁਲਤਾਨ ਦਾ ਸੀ ਕਿੰਤੂ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਅਜੇ ਕੋਈ ਸਭਾ ਨਹੀ ਹੈ ਸੋ ਉਸਦਾ ਹਾਲ ਸਾਰਾ ਇਹ ਹੈ ਜੋ ੨੫ ਜਨਵਰੀ ਸੰ: ੧੮੯੫ ਈ: ਨੂੰ ਸਰਦਾਰ ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਐਡੀਟਰ ਲਾਇਲ ਖਾਲਸਾ ਗਜ਼ਟ ਇਸ ਜਗਾ ਪਰ ਆਏ ਜਿਨਾਂ ਨੇ ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਵਿਚ ਵਖਯਾਨ ਖਾਲਸਾ ਧਰਮ ਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿੱਚ ਦਿਤਾ ਸੋ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦਸਮ ਗੁਰੂ ਮਹਾਰਾਜ ਦਾ ਜੀਵਨ ਚਰਿਤ੍ਰ ਕਥਨ ਕੀਤਾ ਏਹ ਵਖਯਾਨ ਦੋ ਘੰਟੇ ਤਕ ਬਰਾਬਰ ਹੋਇਆ ਜਿਨਾਂ ਦਾ ਸੁਕਰੀਆ ਸਰਦਾਰ ਬਸੰਤ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਸੁਪਰ ਵਾਈਜ਼ਰ ਥਾਰਗਮਾਸਟਰੀ ਨੇ ਕੀਤਾ ਫੇਰ ਮੁਨਸ਼ੀ ਗਨੇਸ਼ੀ ਲਾਲ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਵਖਯਾਨ ਕਰਤਾ ਦਾ ਬਹੁਤ ੨ ਸੁਕਰੀਆ ਕੀਤਾ ਜਿਸਤੇ ਦੂਸਰੇ ਦਿਨ ਸ਼ਹਿਰ ਮੁਲਤਾਨ ਵਿੱਚ ਭਾਈ ਦੁਆਲਸਿੰਘ ਦੀ ਧਰਮਸਾਲ ਵਿਖੇ ਇਸੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਵਖਯਾਨ ਹੋਕੇ ਆਨੰਦ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਮਹੰਤ ਸਾਹਿਬ ਤੇ ਸਰਦਾਰ ਬਸੰਤ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਉਨਾਂਦਾ ਸੁਕਰੀਆ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ॥

ਦੂਸਰੀ ਬਾਤ ਇਹ ਲਿਖਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮੁਲਤਾਨ ਛਾਉਨੀ ਵਿੱਚ ਜੋ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਲਗਦੀ ਹੈ ਉਸ ਦਾ ਅਪਨਾ ਮਕਾਨ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਸਾ ਪਰੰਤੂ ੧॥) ਨੂੰ ਕਰਾਏ ਲੀਤਾ ਹੋਇਆ ਸੀ ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਓਹੋ ਮਕਾਨ ਮੁਨਸ਼ੀ ਗਨੇਸੀ ਲਾਲ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ੨੦੦) ਦੋ ਸੌ ਰੁਪਯਾ ਅਪਨੇ ਪਾਸੋਂ ਦੇਕੇ ਖਰੀਦ ਲੀਤਾ ਹੈ ਜਿਸਤੇ ਉਸੀ ਵਿੱਚ ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਲਗਦੀ ਹੈ ਪਰੰਤੂ ਉਸ ਦੀ ਦਰਸਤੀ ਦੇ ਵਾਸਤੇ ਹੋਰ ਚੰਦਾ ਦਰਕਾਰ ਸੀ ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਜਿਨਾਂ ਸਾਹਿਬਾਂ ਨੇ ਇਸ ਧਰਮ ਕਾਰਜ ਵਿੱਚ ਚੰਦਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਸੋ ਉਨਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਅਗੇ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜੈਸਾ ਕਿ ੨੫) ਪੰਝੀ ਭਾਈ ਨਰੈਣਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਖਜਾਨਚੀ ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਨੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ੧੫) ਪੰਦਰਾਂ ਰੁਪਏ ਭਾਈ ਮਲਾਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਏਜੰਟ ਲਾਲਾ ਜੁਆਲਾ ਸਹਾਇ ਨੇ ਸਮਰਪਨ ਕੀਤੇ ੧੦) ਦਸ ਬਾਬੂ ਕ੍ਰਿਸਨ ਲਾਲ ਗੁਮਾਸ਼ਤੇ ਨੇ ਦਿਤੇ ਅਤੇ ੨॥) ਭਾਈ ਧੀਰੂ ਰਾਮ ਮਾਸਟਰ ਨੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਇਸੀ ਪਰਕਾਰ ਬਾਕੀ ਫੇਰ ਲਿਖਨਗੇ ॥

ਖਾਲਸਾ ਅਖਬਾਰ ਮੁਨਸ਼ੀ ਗਨੇਸ਼ੀ ਲਾਲ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਪੁਰਖਾਰਥ ਦਾ ਅਤ੍ਯੰਤ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਨਾਂ ਨੇ ਪਹਲੇ ਪਹਲ ਅਪਨੀ ਵੱਡੀ ਉਦਾਰਤਾ ਨਾਲ ੨੦੦) ਦੋ ਸੌ ਰੁਪਯਾ ਪਰਦਾਨ ਕਰਕੇ ਮਕਾਨ ਖਰੀਦ ਲੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫੇਰ ਉਨਾਂ ਭਾਈਆਂ ਦਾ ਭੀ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਨਾਂ ਨੇ ਇਸ ਸ਼ੁਭ ਕਾਰਜ ਲਈ ਇਸ ਪਰਕਾਰ ਸਹਾਇਤਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ॥

—

ਪਤ੍ਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਗੁਜਰਾਂਵਾਲਾ

ਪਯਾਰੇ ਐਡੀਟਰ ਸਾਹਿਬ ਇਸ ਖਬਰ ਨੂੰ ਖਾਲਸਾ ਅਖਬਾਰ ਵਿਚ ਜਗਾ ਦੇਣੀ ॥

੧੬ ਮਾਘ ਸੰਮਤ ੪੨੬ ਨਾ: ਆਦਿਤਵਾਰ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਨੇ ਗੁਰੂ ਹਰਿ ਰਾਇ ਸਤ੍ਵੀਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਦੇ ਅਵਤਾਰ ਧਾਰਨ ਦਾ ਵੱਡਾ ਭਾਰੀ ਜੋੜ ਮੇਲ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪਹਲੇ ਵਡੇ ਆਨੰਦ ਨਾਲ ਸ਼ਬਦ ਕੀਰਤਨ ਕੀਤਾ ਫੇਰ ਭਾਈ ਮਥਰਾਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਉਪਦੇਸ਼ਕ ਤੇ ਭਾਈ ਨਰੈਣਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਵਿਦਯਾਰਥੀ ਖਾਲਸਾ ਸਕੂਲ ਗੁਜਰਾਂਵਾਲੇ ਨੇ ਗੁਰੂ ਮਹਾਰਾਜ ਦੇ ਜੀਵਨ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਰ ਵਖਯਾਨ ਦਿਤੇ ਅਤੇ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੀ ਸਾਖੀ ਸੁਨਾਈ ਗਈ ਜਿਸ ਪਰ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਵਡਾ ਆਨੰਦ ਅਤੇ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਇਸ ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਦਾ ਸੰਕਲਪ ਹੈ ਕਿ ਅਜੇਹੇ ਜਲਸੇ ਵਡੀ ਧੂਮ ਧਾਮ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਜਾਇਆ ਕਰਨ ॥

ਲੇਖਕ ਇਕ ਸਿੰਘ

ਖਾਲਸਾ ਅਖਬਾਰ ਸਭਾ ਗੁਜਰਾਂ ਵਾਲੇ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦਾ ਹੈ ॥

ਪਤ੍ਰ ਭਾਈ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਵੈਦਰਾਜਜ਼ ਰਤਨ ਵਜ਼ੀਏ

ਪਜਾਰੇ ਐਡੀਟਰ ਖਾਲਸਾ ਅਖਬਾਰ ਆਪ ਇਸ ਪਤ੍ਰਕਾ ਨੂੰ ਖਾਲਸਾ ਅਖਬਾਰ ਵਿਚ ਜਗਾ ਦੇਵੋ ॥

ਦੋਹਰਾ–ਕ੍ਰਿਤਮਾਂ ਕ੍ਰਿਤਮ ਬ੍ਰਹਮ ਕਾ ਨਾਮ ਵਾਹਗੁਰੂ ਮੰਤ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਨ ਯਹ ਕਲ ਕਲੇਸ਼ ਕਰ ਅੰਤ ॥ ੧ ॥ ਕਬਿਤ–ਵਾਸਦੇਵ ਸਭ ਮੇਂ ਨਿਵਾਸ ਕਰੇ ਜੋਤੀ ਰੂਪ ਹਰਿ ਹਿਰਣ ਗਰਭ ਪਾਪ ਸੇਵਕਾਂ ਨਿਵਾਰਹੀ। ਗੋਇ ਨਾਮ ਭੂਮੀ ਆਦ ਸਰਬ ਮੇਂ ਸੱਤ ਰੂਪ ਬਿੰਦ ਤਾਂਹਿ ਲਾਭ ਹੋਇ ਕੁਲ ਨਿਸਤਾਰਹੀ ॥ ਰਾਮ ਰਮੇ ਸਰਬ ਮੇਂ ਧਨਾਨਕ ਕਲਜਾਨ ਹੋਹਅਸ ਵਾਹ ਗੁਰੂ ਮੰਤ ਸਭ ਨਾਮ ਧਾਰਹੀ। ਨਾਮ ਪੁਰਖੋਤਮ ਜੂ ਮਿਲੇ ਗੁਰ ਪਰਸਾਦ ਕਰ ਕਲ ਕੇ ਕਲੇਸ਼ ਦਲ ਮੁਖੋਂ ਜੋ ਉਚਾਰਹੀ ੨।

ਖਾਲਸਾ ਅਖਬਾਰ ਅਪਨੇ ਪਰਮ ਮਿਤ੍ਰ ਵੈਦਜ ਰਾਜਜ਼ ਸਾਹਿਬ ਅੱਗੇ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਬਹੁਤ ਅਛਾ ਹੋਵੇ ਜੋ ਇਸੀ ਪਰਕਾਰ ਦੇ ਛੰਦ ਸਰਲ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਹੋਨ ਜੋ ਸਭ ਭਾਈ ਸਮਝ ਸਕਨ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਬਹੁਤ ਥੋੜੇ ਪਾਠਕ ਸਮਝਦੇ ਹਨ ਇਸੀ ਵਾਸਤੇ ਦੂਸਰਾ ਕਬਿਤ ਨਹੀਂ ਲਿਖਯਾ ਗਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਇਸ ਤੇ ਭੀ ਕਠਨ ਹੈ ਛੰਦ ਇਸ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਚਾਹੀਏ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਖਾਲਸਾ ਅਖਬਾਰ ਦੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ॥

—

ਪਤ੍ਰ ਗੁਜਰਾਂਵਾਲਾ

ਭਯਾਨਕ ਵਾਰਦਾਤ

ਪਜਾਰੇ ਐਡੀਟਰ ਸਾਹਿਬ ਆਪ ਇਸ ਭਯਾਨਕ ਵਾਰਦਾ ਨੂੰ ਭੀ ਖਾਲਸਾ ਅਖਬਾਰ ਵਿੱਚ ਜਗਾ ਦੇਵੋ ॥

ਕੁਝ ਦਿਨ ਹੋਏ ਹਨ ਜੋ ਜ਼ਿਲਾ ਗੁਜਰਾਤ ਥਾਨਾ ਕਾਦਰਾ ਬਾਦ ਦੇ ਕਾਲਾ ਨਾਮੇ ਨਗਰ ਵਿੱਚ ਇਕ ਸ਼ਾਹੂਕਾਰ ਰਹੰਦਾ ਹੈ ਅਰ ਉਸ ਸਾਰੇ ਨਗਰ ਵਿੱਚ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦਾ ਹੀ ਜ਼ੋਰ ਹੈ ਉਨਾਂ ਨੇ ਚਿਤ ਵਿੱਚ ਸਲਾਹ ਕੀਤੀ ਕਿ ਇਸ ਸ਼ਾਹੂਕਾਰ ਨੂੰ ਮਾਰ ਕੇ ਇਸ ਦਾ ਸਾਰਾ ਮਾਲ ਲੁਟ ਲਈਏ ਪਰੰਤੂ ਇਸ ਬਾਤ ਦੀ ਖਬਰ ਸ਼ਾਹੂਕਾਰ ਨੂੰ ਭੀ ਹੋ ਗਈ ਪਰ ਓਹ ਬਿਚਾਰਾ ਕੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਉਹ ਡਰਦਾ ਮਾਰਿਆ ਚੁਪ ਚਾਪ ਬਾਹਰ ਜਾਕੇ ਸੌ ਰਿਹਾ ਜਦ ਅੱਧੀ ਰਾਤ ਹੋਈ ਤਦ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਇਕਠੇ ਹੋਕੇ ਆਏ ਅਤੇ ਉਸ ਸ਼ਾਹੂਕਾਰ ਨੂੰ ਜਗਾਕੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਝਬਦੇ ਘਰ ਨੂੰ ਚੱਲ ਜਿਸ ਪਰ ਉ ਪ੍ਰਾਣਾਂ ਦੇ ਡਰਦਾ ਮਾਰਿਆ ਚੁਪ ਚਾਪ ਅਗੇ ਲਗ ਗਿਆ ਅਰ ਘਰ ਪਹੁਚਿਆ ਜਦ ਅੰਦਰ ਵੜਿਆ ਤਦ ਉਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਜੋ ਤੇਰੇ ਪਾਸ ਹੈ ਸੋ ਛੇਤੀ ਦਸ ਦੇ ਨਹੀਂ ਅਸੀ ਹੁਣ ਮਾਰ ਮਿਟਾਂਗੇ ਜਿਸਤੇ ਡਰਦਿਆਂ ਉਸਨੇ ਸੰਦੂਕ ਦਸ ਦਿਤਾ ਜਿਸਨੂੰ ਚਕਕੇ ਕੁਝ ਆਦਮੀ ਬਾਹਰ ਲੈਜਾਕੇ ਵੱਢਨ ਲੱਗੇ ਅਰ ਕੁਝ ਅੰਦਰ ਰਹੇ ਪਰ ਉਸ ਸਾਹੂਕਾਰ ਨੇ ਉਨਾਂ ਅੰਦਰਲਿਆਂ ਨੂੰ ਆਖਿਆ ਕਿ ਤੁਸੀ ਭੀ ਬਾਹਰ ਜਾਕੇ ਹਿੱਸਾ ਵੰਡੋ ਨਹੀ ਉਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਥੋੜਾ ਦੇਣਗੇ। ਇਸ ਲਾਲਚ ਵਿਚ ਆਕੇ ਉਹ ਅੰਦਰਲੇ ਭੀ ਬਾਹਰ ਗਏ। ਜਿਸ ਪਰ ਸਾਹੂਕਾਰ ਨੇ ਅੰਦਰੋਂ ਕੁੰਡਾ ਮਾਰ ਕੇ ਇਕ ਆਲਾ ਪੁਟਿਆ ਅਰ ਨਾਲ ਦੇ ਘਰ ਸਾਰਾ ਟਬਰ ਚ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਪਰੰਤੂ ਉਸ ਘਰ ਵਿਚ ਭੀ ਇਕ ਧਰਮਾਤਮਾਂ ਮੁਸਲਮਨੀ ਮਾਈ ਰਹਦੀ ਸੀ। ਜਿਸਨੇ ਉਸ ਸਾਹੂਕਾਰ ਦੀ ਇਸਤ੍ਰੀ ਅਤੇ ਛੋਟੇ ੨ ਬਚਿਆਂ ਨੂੰ ਤਾਂ ਇਕ ਭੜੋਲੇ ਵਿਚ ਪਾਇ ਦਿਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਵਡੇ ਪੁਤ੍ਰ ਨੂੰ ਅਪਨੀ ਲੜਕੀ ਨਾਲ ਸੁਲਾ ਦਿਤਾ। ਇਸੀ ਪਰਕਾਰ ਸਾਹੂਕਾਰ ਨੂੰ ਅਪਨੇ ਨਾਲ ਪਾ ਲੀਤਾ ਏਧਰ ਜਦ ਇਹ ਸਾਰਾ ਮਾਲ ਵੰਡ ਕੇ ਆਏ ਅਰ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਬੰਦ ਦੇਖਿਆ ਤਦ ਉਸਨੂੰ ਤੋੜਕੇ ਰਹਦਾ ਖੁਹਦਾ ਹੋਰ ਭੀ ਮਾਲ ਲੁਟ ਲੀਤਾ ਅਰ ਉਨਾ ਘਰ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਮਾਰਨ ਦਾ ਬੰਦੋਬਸਤ ਕੀਤਾ। ਜਿਸ ਪਰ ਢੂੰਡ ਦਿਆਂ ੨ ਉਹ ਆਲਾ ਦੇਖ ਲੀਤਾ ਅਰ ਉਸ ਬੁਢੀ ਦੇ ਅੰਦਰ ਗਏ ਅਰ ਆਖਿਆ ਕਿ ਦਸ ਉਹ ਕਿਥੇ ਹਨ ਨਹੀ ਤੈਨੂੰ ਭੀ ਮਾਰ ਦ ਦੇਗੇ। ਪਰੰਤੂ ਉਸ ਧਰਮਾਤਮਾਂ ਮਾਈ ਨੇ ਸਾਫ ਜੁਵਾਬ ਦਿਤਾ ਕਿ ਇਹ ਮੇਰਾ ਮੁੰਡਾ ਹੈ ਅਰ ਇਹ ਮੇਰੀ ਬੇਟੀ ਪਈ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਉਨਾ ਦੀ ਕੁਝ ਖਬਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਿਸ ਪਰ ਦੇਰ ਹੋਨ ਦੇ ਕਾਰਨ ਉਹ ਚਲੇ ਗਏ। ਜਦ ਦਿਨ ਚੜ੍ਹਿਆ ਤਦ ਉਸ ਸਾਹੂਕਾਰ ਨੇ ਪੁਲਸ ਵਿਚ ਖਬਰ ਦਿਤੀ ਜਿਸ ਦੀ ਤਹਕੀਕਾਤ ਕੁਝ ਘਟ ਵਧ ਹੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਲਾਚਾਰ ਹੋਕੇ ਹੁਣ ਉਸ ਨੇ ਰੁ੬੫੦੦) ਸਾਢੇ ਛੇ ਹਜਾਰ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਪਾਈ ਹੈ ਸੋ ਦੇਖੀਏ ਕੀ ਫੈਸਲਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਖਾਲਸਾ ਅਖਬਾਰ ਉਸ ਧਰਮਾਤਮਾਂ ਮਾਈ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਅਗੇ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਅਪਨੀ ਪਰਜਾ ਨੂੰ ਅਜੇਹੇ ਜ਼ੁਲਮਾਂ ਤੇ ਬਚਾਏ ਅਰ ਪੁਲਸ ਜੋ ਕੇਵਲ ਇਸੇ ਜ਼ੁਲਮ ਦੇ ਰੋਕਨੇ ਵਾਸਤੇ ਰਖੀ ਗਈ ਹੈ ਉਸਨੂੰ ਖਬਰਦਾਰ ਕਰੇ ਅਰ ਅਜੇਹੇ ਧਾੜਵੀਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ੨ ਸਜ਼ਾ ਦੇਵੇ ॥

—

ਪਤ੍ਰ ਅਰੋੜਬੰਸ ਸਭਾ ਫੀਰੋਜ਼ਪੁਰ ਦਾ ਬਸੰਤ ਦਾ ਜੋੜ ਮੇਲ

ਇਸ ਸ਼ਹਰ ਫੀਰੋਜ਼ਪੁਰ ਵਿਚ ਇਸ ਸਭਾ ਨੇ ਬਸੰਤ ਪੰਚਮੀ ਦਾ ਜੋੜ ਮੇਲ ਵਡੀ ਧੂਮ ਧਾਮ ਨਾਲ ਕੀਤਾ–ਜਿਸ ਵਿਚ ਪਹਲੇ ਗੁਰਮੁਖੀ ਸਕੂਲ ਦੇ ਵਿਦਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਵਿਚ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਬਰਖਾ ਕੀਤੀ ਇਸੀ ਪਰਕਾਰ ਸਭਾ ਦੇ ਸਥਾਨ, ਪਰ ਪੁਲੇਜਿਸ ਵਿਚ ਨਗ੍ਰ ਨਿਵਾਸੀ ਮਹਾਤਮਾ ਆਏ ਅਰ ਰਾਗੀਆਂ ਦੇ ਭਜਨ ਪਿਛੋ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਜੀ ਦੀ ਕਥਾ ਸਾਡੇ ਧਰਮ ਮਿਤ੍ਰ ਕੌਮੀ ਸੁਧਾਰ ਅਤੇ ਧਰਮ ਸਬੰਧੀ ਕਾਰਜਾਂ ਦੇ ਉਤਸਾਹੀ ਭਾਈ ਤਖਤਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਗੁਰਮੁਖੀ ਸਕੂਲ ਮਾਸਟਰ ਨੇ ਵਡੀ ਉਚੀ ਸੁਰਤਾਂ ਨਾਲ ਕੀਤੀ–ਜਿਸਨੂੰ ਸੁਨਕੇ ਪਥਰ ਚਿਤ ਭੀ ਮੋਮ ਹੋ ਗਏ ਅਰ ਅਰਥ ਭੀ ਸਾਫ ੨ ਕੀਤੇ ਜੋ ਸਭ ਭਾਈ ਸਮਝ ਗਏ–ਇਹ ਪਹਲਾ ਹੀ ਸਮਜ਼ਯੰਤਰ ਵਾਦ ਦੇ ਜੋਰ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਸਭਾ

ਵਿਚ ਗੁਰ ਬਾਨੀ ਦਾ ਉਪਦੇਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ-ਏਸ ਦੇ ਮਗਰੋਂ ਬਾਬੂ ਭਾਗ ਰਾਇ ਜੀ ਦਾ ਵਖਯਾਨ ਹੋਇਆ-ਜੋ ਕੌਮੀ ਸੁਧਾਰ ਦਾ ਭਰਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ-ਫੇਰ ਬਾਬੂ ਜਗਨਨਾਥ ਸਾਹਿਬ ਉਪਮੰਤ੍ਰੀ ਨੇ ਭਾਈ ਤਾਰੂਸਿੰਘ ਤੇ ਭਾਈ ਮਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਦਸਮ ਗੁਰੂ ਜੀਦੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਚਰਤ ਅਰ ਹਰਇਕ ਮੌਕੇ ਦੀ ਤਸਵੀਰਾਂ ਦਖਾਕੇ ਪਥਰ ਚਿਤਾਂ ਨੂੰ ਭੀ ਨਰਮ ਕੀਤਾ ॥

ਏਹੋ ਜਿਹਾ ਜੀਵਨ ਚਰਿਤ੍ਰ ਮਹਾਤਮਾ ਦਾ ਕਦੀ ਪਹਿਲੇ ਸੁਣਿਆ ਨਹੀਂ ਸੀ ਏਹ ਸੁਣਕੇ ਗੁਰ ਬਾਣੀ ਅਰ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਪਰ ਬਹੁਤਿਆਂ ਨੇ ਪ੍ਰੇਮ ਜਤਲਾਯਾ ਲੈਕਚਰ ਦੇ ਪਿਛੋਂ ਸਵਾ ਮਣ ਕੜਾਹ ਪਰਸਾਦ ਜੋ ਕਰਾਯਾ ਹੋਯਾ ਸੀ ਅਰਦਾਸਾ ਸੋਧਕੇ ਵਰਤਾਯਾ ਗਯਾ ਇਸ ਸਭਾ ਦੇ ਪਰਧਾਨ ਸਰਦਾਰ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਨਾਇਬ ਤਸੀਲਦਾਰ ਹਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਰੌਣਕ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ ਇਸ ਜੋੜ ਮੇਲ ਵਿੱਚ ਅਰੋੜਬੰਸ ਪਰਵਾਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰੇਮੀ ਭਾਈਆਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾ ਸ਼ਹਰ ਦੇ ਰਈਸ ਭੀ ਆਏਸੀ ਇਸ ਪਰਵਾਰ ਨੂੰ ਗੁਰਮੁਖੀ ਭਾਸ਼ਾ ਬਧਾਊ ਵਾਸਤੇ ਉਤਸਾਹ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਯਾ ਹੈ ਬਲਕਿ ਲਾਲਾ ਦੇਵੀ ਦਿਤਾ ਮੱਲ ਸਾਹੂਕਾਰ ਅਰ ਮੈਂਬਰ ਕਮੇਟੀ ਔਰ ਉਪਤਰਦਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਆਪਨੇ ਪੁਤ੍ਰ ਨੂੰ ਸਿਖਣ ਵਾਸਤੇ ਭਾਈ ਜੀਦਾ ਉਸੀ ਸਮਯ ਸਿਸ਼ ਬਣਾਯਾ ਅਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਉਤਸਾਹ ਦਿਲਾਯਾ ਪਿਛੋਂ ਬੜੀ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਜਲਸਾ ਸਮਾਪਤ ਹੋਯਾ ॥

ਕੌਮ ਦਾ ਸੇਵਕ ਅਰ ਆਪ ਦਾ ਦਾਸ
ਜਗਨਨਾਥ ਕਮਾਰ ਉਪਮੰਤ੍ਰੀ
ਅਰੋੜਬੰਸ ਸਭਾ ਸ਼ਹਰ ਫ਼ਰੋਜ਼ਪੁਰ

ਅਰੋੜਬੰਸ ਪ੍ਰੈਸ ਲਾਹੌਰ ਮੇਂ ਦਿੱਤਸਿੰਘ ਗਯਾਨੀ ਦੇ ਵਾਸਤੇ ਤਾਰਾ ਚੰਦ ਪਰਿੰਟਰ ਨੇ ਛਾਪਯਾ ॥